

Transformatorstation vid Bockasjön

Byggnaden uppfördes som transformatorstation för det kommunalägda Borås stads Elektricitetsverk. Anläggningen fungerade som mottagningsstation (sekundärstation) för elkraft från Häggårda kraftstation som är belägen utmed Häggån i nuvarande Marks Kommun. Bockasjöns sekundärstation lades ner 1954 sedan mottagningsstationen flyttats in i en bergrumsanläggning i den närbelägna Älvsborgskullen. Den första hyresgästen efter avflyttningen blev Rosengrens Syfabrik som startades 1947 av Eric Rosengren. Produktionen omfattade huvudsakligen lönsömnad av kvalitetsskjortor. År 1957 flyttade man till den aktuella byggnaden där man disponerade andra och tredje våning. Omkring 1961 flyttade företaget till andra lokaler och fabrikslokalerna övertogs av AB Borås Handvävnadsindustri. Detta företag grundades 1935 av Holger Sandblom. Tillverkningen var huvudsakligen inriktad på möbelyger, en specialisering som blev allt starkare efter ett samarbete med Carl Malmsten vilket inleddes 1958. 1981 lades tillverkningen vid Borås Handvävnadsindustri ned. Delar av verksamheten fortsatte dock under namnet Textil-Miljö AB. Företaget flyttade 1981 till andra lokaler.

Byggnaden uppfördes av tegel i tre våningar som transformatorstation år 1907 efter ritningar av arkitekt Herman Göransson. Ursprungligen byggdes en närmast kubisk byggnadskropp med en mindre utbyggnad på den västra gaveln. Interiört fanns transformatorerna i bottenvåningen medan övriga två våningar hade helt öppna planlösningar. År 1915 gjordes en första utbyggnad troligtvis mot väster när ny maskinell utrustning installerades. Byggnaden utökades ytterligare 1926, denna gång mot öster. Båda dessa utbyggnader gjordes i en stil som helt ansluter till den ursprungliga byggnaden.

Byggnadens funktion förändrades år 1957 när andra samt tredje våningen ombyggdes till fabrikslokal för Rosengrens Syfabrik. I samband med detta installerades en telfer som skulle fungera som bomhiss. Under Borås Handvävnads industris period i byggnaden, från 1961 och framåt, användes den på följande sätt: Bottenvåningen fungerade som förråd för stadens elverk. Andra våning inrymde kontor, varprum, avsyning, provlager och lunchrum medan tredje våning användes som vävsal, garnlager och spolrum. Stilmässigt kan byggnaden hänföras till ett nationalromantiskt stilideal.

Foto Glenn Murberg 20150713

Byggnaden har mycket karaktäristiska röda tegelfasader med arkadutformade fönsteromfattningar. Taklinjen är rak och bottenvåningens samt andra våningens fönster är grupperade vertikalt under gemensamma rundbågar. Ovanför rundbågarna finns en "lättare" våning med mindre fönster. Båda gavlarna är till stora delar slutna. Byggnaden står till stora delar oförändrad med tegelvalv, mönstermurning, putsdetaljer och ursprungliga fönster bevarade. Den har exteriört helt bevarat sin ursprungliga karaktär. Arkitekten Göransson har troligvis haft denna byggnad som förebild när han ritade den idag välbevarade fabriksbyggnaden i kv. Serapis 10, dvs Borås Mekaniska Gummiväveriet, numera Älvsborgsteatern. Fasadkompositionen är snarlik. Transformatorstationen vid Bockasjögatan är ur både byggnadshistorisk och teknikhistorisk synvinkel mycket intressant. Tillsammans med byggnaderna i kv. Elektra samt Ålgården ger den en bred och mycket bra bild av hur den för industrin extremt viktiga elströmmen togs emot och distribuerades i staden strax efter sekelskiftet. Vid framtida förändringar skall byggnaden behandlas mycket varsamt.